Növekvő könyv-forgalom

A negyedik ötéves tervben — a számítások szerint — évenként átlagosan 40 millió forinttal növekszik a könyvforgalom, s így a tervidőszak végén 1,2 milliárd forintért vásárolunk olvasnivalót. Joggal tervezhetik ezt a Művelődésügyi Minisztériumban, mert amint dr. Marczali László, a kiadói főigazgatóság vezetője elmondotta, két évtized óta tartó állandó forgalomnövekedés után 1970-ben újabb rekord született a könyvterjesztésben: a bevétel 1 milliárd 20 millió forintra alakult.

Népfront-vezetők tanácskozása

A Hazafias Népfront tömegmozgalmi irányító testületeinek vezetői a jól bevált gyakorlatnak megfelelően minden évben háromnapos tanácskozáson mérik föl végzett munkájukat, a menet közben felmerült serkentő és fékező tényezőket, összegezik a jövőben hasznosítható tapasztalatokat, s a párt népfrontpolitikájának szellemében meghatározzák, kidolgozzák a soron következő mozgalmi feladatokat.

Megyénk népfrontvezetői január 26—27—28-án ülnek össze Szegeden, az Orvostudományi Egyetem Jancsó Miklós Kollégiumában. A tanácskozás első napján társadalmi életünk főbb jellemzőiről, az államelmélet, a szocialista demokrácia fejlődéséről, az MSZMP X. kongresszusának e témákkal foglalkozó határozatairól, az országgyűlési és tanácsi választásokkal kapcsolatos mozgalmi feladatokról tárgyalnak.

A második napon a nők és az ifjúság körében végzett, illetve végzendő mozgalmi munka kerül a tanácskozás elé, míg a harmadikon a IV. ötéves terv országos és megyei célkitűzéseit, a dolgozók életszínvonalának alakulását, a X. kongresszus határozataiban megszabott szociálpolitikai célokat és munkafeladatokat összegezik a tanácskozás résztvevői.

HÉTKÖZNAPOK

Vagy alusznak, vagy nem hallják?

Kicsit bosszantó, hogy immár harmadszor is szót kell emelni olyan ügyben, amelyet kevés pénzből napok alatt megoldhattak volna a szegedi közlekedési vállalatok. Hogy miről van szó? Egy árva váróteremről, amely évek óta hiányzik a Dorozsmai úton. Ott, ahol a villamosnak és az autóbusznak egyhelyütt van a megállója, s ahol mintegy ezer ember szokott naponta fel- és leszállni. A Délmagyarországi Építő Vállalat, a MÉK tranzittelepe és más kisebb cégek dolgozói kénytelenek esőben, hóban, szélben a szabad ég alatt ázni és fázni, miközben a buszra, vagy a villamosra várnak.

Harmadik írásunknak vajon lesz-e értelme? Kevésnek tűnik az a feltevés, hogy vagy alusznak, vagy nem hallják, inkább illik, s hihető a nóta következő sora, talán nem is akarják! Pedig kár, hiszen annak idején az utasok azt is felajánlották a közlekedési vállalatoknak, hogy társadalmi munkával felépítik a várótermet — az építővállalat brigádjai ígérték. De, bocsásson meg a világ, a megállóhoz tető is jár, mint ahogyan a hegedűhöz a vonó.

Kabát és kalap

Sok helyen megfordultam már életemben, következésképpen nagykabátom és kalapom is sok ruhatárat megjárt. Mindenütt egyféleképpen zajlott le a ruhatáros és a köztem levő jogügylet. A pult mögött álló partner átvette a felöltőmet és a kalapomat. Ha fogasokon fémből vagy műanyagból készített „biléta” lógott, akkor azt leemelte és helyére akasztotta a kabátot és a kalapot. A taksa ugyebár adott: a hazai piacon egy kemény forint, a külföldi piacon ugyancsak adott az összeg, az ottani pénzben.

Újabban ettől eltérő jogügyletekkel is találkozik az ember. Például a szegedi Móra Ferenc Tsz bárjában, ismertebb nevén: a Csirkebárban. Leadja a vendég a felöltőjét és a kalapját, leteszi a forintot a pultra, s azt hiszi jámboran, hogy ezzel elintézte az ügyet. Dehogy. A ruhatáros azt mondja, tegyen le csak az úr még egy forintot. Miért? A kalapért! Ne bolondozzunk már, kérem szépen. Aztán kiderül, hogy nem bolondoznak, hanem jön az üzletvezető és megerősíti a ruhatárost, minden darab egy forintocska.

Sokat gondolkodtam ezen az eljáráson. De nem lehet vitatkozni, hiszen a ruhatári díj nem tartozik a maximált árak kategóriájába. Hogy a „Csirkébe” általába italos mámor viszi az embert, az meglehet, de miért kell ezért még külön egy forintot is fizetni. Szóvá sem tenné az ember ezt a „piti” ügyet, csak fél, hogy holnap követésre talál máshol is, előbb a vendéglőkben, aztán másutt, nem csak a ruhatárakban.

Gazdagh István

Fokozott érdeklődés

Többet foglalkozik a tudományos munka kérdéseivel az orvosegyetemi pártbizottság

Az elmúlt két esztendőben a Szegedi Orvostudományi Egyetem pártbizottsága *öt alkalommal* foglalkozott a tudományos munka helyzetével. Ilyen gyakran és mélyrehatóan még soha nem vizsgálta a pártbizottság a kutatómunka eredményeit, feladatait, problémáit. Ez a *fokozott érdeklődés* azzal magyarázható, hogy a tudomány szerepének növekedésével párhuzamosan a munka elvi-politikai irányítását végző pártszervek tevékenysége általában erősödik, s különösen nőnek a tudományos intézményekben dolgozó pártszervek, kommunisták feladatai. *Dr. Szekeres Lászlóval,* az orvostudományi egyetem professzorával, tudományos rektorhelyettessel, az egyetemi pártbizottság tagjával és *dr. László* Ferenc adjunktussal, a párt-végrehajtóbizottság tagjával ennek az aktuális és fontos munkának *néhány problémájáról* beszélgettünk.

Megvalósult javaslatok

Az egyetemeken folyó tudományos kutatómunkában *fordulatot* jelentettek az MSZMP Központi Bizotttságának 1969 nyarán megjelent *tudománypolitikai irányelvei.* Az egyetemeken elsősorban azért fogadták megelégedéssel e határozatokat, mert azok kimondották, hogy a jövőben az egyetemek *az eddiginél nagyobb szerepet* kapnak a kutatásokban.

Az orvosegyetem pártbizottsága az irányelveket megtárgyalva arra törekedett, hogy végrehajtásuk feltételeit, amennyire rajta múlik, *biztosítsa.* A pártbizottság ezzel összefüggő két fontos — azóta már megvalósult — javaslatot tett: az egyik a tudományos rektorhelyettesi státusz létrehozása, a másik az úgynevezett műszerügyi albizottság megszervezése.

Az albizottság munkábaállításával a pártbizottság az egyetem egyik súlyos gondján, a nem kielégítő műszerellátottságon akar helyileg segíteni. Az egyetem műszereivel kapcsolatban ugyanis csak az egyik probléma az, hogy a számuk kevés és a színvonaluk nem mindig megfelelő. Nagyon nagy gond a műszerek *javítása és karbantartása* is. Erre a munkára az egyetem évente egymillió forintot költ. A karbantartó vállalatok azonban rosszul dolgoznak; az egymillió forint felhasználása egyáltalán nem gazdaságos. Az egyetemi pártbizottság véleménye szerint segítene a bajokon, ha *az egyetemen belül* megszerveznének egy központi karbantartó-javító műhelyt. A javaslat már *a megvalósítás stádiumában* van.

Arányok és feladatok

A másik gond a kutatók és a segédszemélyzet rossz aránya. A tudományos segéderők száma országosan: minden 100 kutatóra 39 munkatárs jut. Az orvostudományi egyetemen ez az arány még ennél is rosszabb: 100 kutatóra mindössze 36 technikai segéderő jut. Ideális az lenne, ha minden kutatót két munkatárs segítene. Így aztán, bár az egyetemen a kutatók száma megfelelő, munkájuk mégsem eléggé hatékony. Munkaidejük egy részében ugyanis nem azzal foglalkoznak, amivel kellene, hanem technikai feladatok ellátásával. A kutatások fejlesztése ezzel kapcsolatban is várhatóan hoz. Az orvosegyetemen az 1972—75 év tervét *már úgy állítják össze,* hogy a személyzetfejlesztésben a kutatók és a segéderők ideális arányát figyelembe veszik.

Orvosok külföldön

A pártbizottság további gondja a külföldi ösztöndíjak ügye. Tekintve, hogy a hivatalosan lebonyolított ösztöndíjak száma kevés, *jelenleg még igen nagy szerepe van* a személyes ismeretségből, magánkezdeményezésből szervezett tanulmányutaknak. Az elmúlt tíz év alatt 99-en jártak a szegedi orvosegyetemről hat hónapnál hosszabb külföldi tanulmányúton. Jelentős többségük —74! — magánkezdeményezésre történt. A hivatalos szervek sokszor még is csak *vonakodva* hajlandók a külföldi utazásoknak ezt a formáját támogatni, pedig tényleges funkciójuk több negatív tapasztalat ellenére, szinte felbecsülhetetlen. Külföldi kapcsolatok nélkül *nincs, nem lehetséges* tudományos fejlődés, nem beszélve arról, hogy ezek a kapcsolatok milyen nagy szerepet játszanak a magyar tudomány nemzetközi tekintélyének erősítésében.

Az egyetemi pártbizottság átgondoltan és következetesen foglalkozik a tudományos munka kérdéseivel. Munkájának hatékonyságát növeli, hogy az utóbbi időben több tanszékvezető professzor belépett a pártba, továbbá, hogy egyre növekszik azoknak a kommunista kutatóknak a száma, akik tudományos minősítést szereztek. S bár a pártmunka ilyen feladatai egyelőre még szinte majdnem kizárólag a pártbizottságra és a végrehajtó bizottságra hárulnak, előbb-utóbb *az alapszervezetek is* hatékonyan szólnak majd bele a kutatások bonyolult, szerteágazó problémáiba.

Ö. L.

Társadalmi munkával

Deltások a pulton kívül

A vevők napról napra találkoznak a műszaki cikkeket árusító szaküzletekben a Delta Kereskedelmi Vállalat dolgozóival. Vásárlás közben azonban ki gondolna arra, hogy e kereskedelmi dolgozók is a pult mögötti munkájuk mellett részesei társadalmi életünknek; munkaakcióik a közösség érdekét szolgálják. De erről beszéljenek a tények...

A Delta szegedi kirendeltségének pártalapszervezete és a II. kerületi tanács pártalapszervezete egyetértő támogatásával a napokban szocialista szerződést írt alá — Révész Tibor KISZ-titkár és Tölgyesi Béla építési osztályvezető — a tanácsházán. A fiatalok vállalták, hogy négy éven át védnökséget vállalnak a szovjet hősi temetőben elhelyezett emléktáblák, sírfejlapok és a hősi emlékmű felett. A sírfejlapokat, emlékműveket, emléktáblákat folyamatosan tisztán tartják, a betűket szükség szerint újrafestik; gondoskodnak friss virágokról vagy koszorúkról; karbantartják a sírhelyek közötti utakat is. Mindezt társadalmi munkában. A tanács építési osztálya arra kötelezte magát, hogy a társadalmi munkához szükséges anyagokat, eszközöket időben a fiatalok rendelkezésére bocsátja.

A négyéves időtartamú szerződés azt jelenti, hogy a Delta vállalat szegedi fiataljai mintegy 120 ezer forint értékű társadalmi munkaakcióra vállalkoztak!

A szocialista szerződés nem a véletlen műve, a Delta dolgozói már tavaly is végeztek társadalmi munkát. A vállalat vezetése, párt- és szakszervezeti bizottsága — bár nehéz a választás — elsőként mégis a makóiakat említi.

Ismert, hogy az árvízveszély miatt Makón kitelepítésre került sor. A rendkívüli helyzetben helytálltak a kereskedelmi dolgozók; az itteni szocialista brigádok példát mutattak. Pados József, a pártalapszervezet titkár, egyben a József Attila brigád tagja, annak idején a 105-ös áruda környékén az ottmaradt állatok etetéséről is gondoskodott. A párttitkár, továbbá Kincsei László szakszervezeti főbizalmi dolgozta ki a mintegy háromhetes forgalomkiesés pótlásának módját. A mintegy 2,5 millió forintos lemaradást a makóiak már augusztus 31-re pótolták. Sőt az éves tervet a 78 millió forint helyett 81 millióra teljesítették az év végére.

A vásárhelyi szocialista-brigád-tagok otthonukban fogadták makói kollegáik családtagjait.

A szentesi szocialista brigádok nevéhez fűződik, hogy a vállalati tervtúlteljesítésben — a tervezett 600 millió forint helyett 622 millió 983 ezer forint forgalmat bonyolított le tavaly a Delta — közreműködtek. Tavaly ugyanis az áfész-kisáruház nyitásával elvonta a vásárlók egy részét. Vas Dezső brigádja kezdeményezésére az átmeneti forgalom visszaesést megszüntették, csakúgy mint Makón, Szentesen is a jobb áruellátással, a választékbővítéssel teljesítették túl a forgalmi tervet.

A szegediek tavaly a jubileumi évfordulóra hozták rendbe a szovjet sírokat, több hetes munkájuk 43 ezer forint értékű társadalmi munkát jelentett.

Említik a szocialista brigádok dicséretére azt is, hogy Vásárhelyen néhány nap alatt közel 8 ezer forintot gyűjtöttek össze egy elhunyt munkatársuk ötgyermekes családjának támogatására; ugyanilyen gyorsan segítettek egy kétgyermekes szegedi családon is, ahol a férj balesetet szenvedett.

A Delta Kereskedelmi Vállalat 1969-es kiemelkedő tevékenységéért kapta meg tavaly a Szocialista munka vállalata kitüntető címet. A vállalat dolgozóinak 54 százaléka — 329-én — szocialista brigádtag; a Deltánál 45 szocialista brigád működik.

Társadalmi tevékenységük elismerést érdemel!

Lantos Anna

A mozi bosszúja?

Ülök a moziban és nézem a hangosfilmet. Igen, mert a szegedi Szabadság filmszínházban többnyire csak nézni lehet a vetítésre kerülő hangos filmeket — a hangszórók dübörögnek, a közönség izeg-mozog, a fehér vászon mögül értelmes szó zene alig hallatszik...

Legutóbb a megrendítő erejű Szerelem című filmet néztük. Igen, néztük — mert Darvas Lili visszaemlékezései helyett valamiféle gurguláző mozdonydübörgés tört elő a színésznő szájából. A szegedi mozi — amely úgy látszik, a divat hóbortosságának engedve — a maga módján a régi idők néma mozgodalmát szeretné életre kelteni, már jó néhány filmet ily módon „átalakított”. A jegyszedő szavaival: „Hiba szólok, uram, a gépész úgy sem tud változtatni, régóta rossz a gép”. Igaza van, legalább fél év óta rekedt a mozigép. S csodák csodája: különösen, amikor szordinós témájú film van műsoron, amelyekben nem kiabálnak, nem lőnek, nem zenére őrjöngenek a szereplők. Igény az is — mint most, a Szerelem esetében — a jegypénztárnál ilyenkor nem törik össze magukat az emberek. Furcsa érzésem támadt; talán csak nem így akarnak elriasztani bennünket a kasszasiker nélküli filmektől?

A Szabadság mozi könnyen megjavíthatja — ha akar. Gyógyíttassa meg a köhögős gépet, legyen ismét valódi hangosfilm-színház belőle.

Matkó István

Összedőlt házak helyett újak

Nehéz, küzdelmes esztendő járt tavaly a szegedi járás falvaira, községeire. Már január hó elején megkezdődtek és tavasz végére befejeződtek a belvízkárok felmérései. Később az árvízveszély következtében a mély fekvésű, vályogfalú, öreg épületek egyre-másra megrongálódtak, összedőltek. Már maga a károk felmérése is nagy feladatokat rótt az illetékesekre, nem szólva a helyreállításról. A 841 sérült épületből 516-ot kell újjáépíteni.

Az épületek helyreállítását a helyszínen engedélyezték. Figyelembe vették a mély fekvésű vízjárású területeket, valamint az árvízvédelmi töltések távolságát, az építési tilalom előírásait. Ha az építési tilalom alatt álló területen rongálódott meg épület, akkor az újjáépítéshez a községi tanács csereteIket adott. Erre Tápén és Algyőn került sor.

1970. december 31-ig 31 épület újjáépítéséről mondtak le a lakók. Ez azt jelentette, hogy összesen csak 516 építési engedélyt kértek. Az engedély 435 esetben típusterv felhasználására vonatkozott. A községi tanácsok ingyenesen 122 telket adtak az arra rászorulóknak.

A lebontásra kijelölt 516 épületből külterületen 57 családi ház volt. Ezeknél az épületeknél, zömmel egyszobás házak, a felszereltség kedvezőtlen, általában vályogfalból épültek, egészségtelenek, vízzel és csatornával való ellátásuk jelentéktelen.

Az anyagellátás akadozott, nem lehetett cementet, meszet, téglát, s más építési anyagot kapni. Ennek ellenére 1970. december 31-ig 73 lakást építettek meg és 74 család talált otthonra. Természetesen az újjáépítéshez a rendeletek alapján kamatmentes hitelt kaptak, sőt az építési kölcsön törlesztését, ha annak visszafizetése a károsult szociális körülményei miatt nem garantált, a megyei tanács végrehajtó bizottsága egyedi elbírálás alapján részben, vagy teljes mértékben felfüggesztheti. Ilyen esetben a kölcsön összegét az ingatlanra telekkönyvezik.